

นานาสาระ:
วรเทพ ไททยาวิโรจน์

● เขาว่าอย่างงั้น ● พมว่าอย่างงี้ ● คุณว่ายังไง

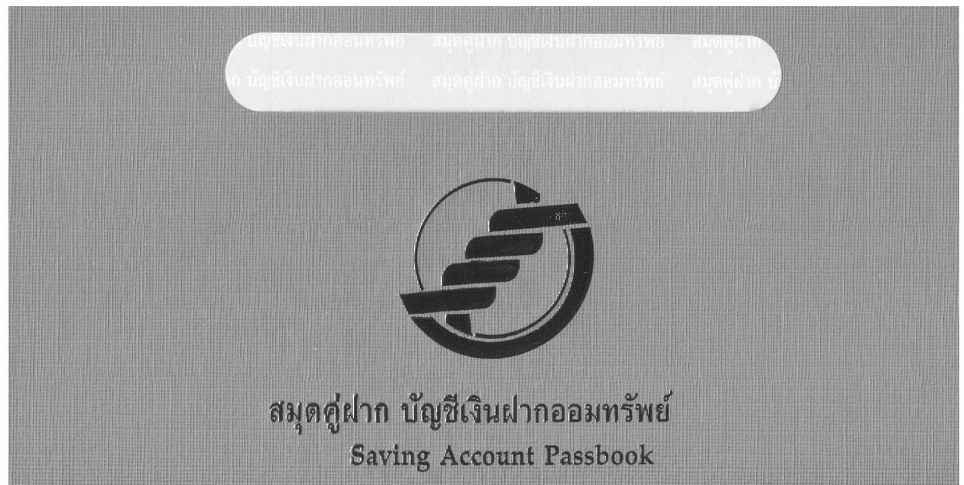

เงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์

ในแวดวงสหกรณ์ ต่างมีความเห็นว่า เงินฝากจากสมาชิกสหกรณ์ไม่สมควรจะได้รับเงินเฉลี่ยคืน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ฝากเงินได้รับประโยชน์โดยตรงอย่างมาก จากดอกเบี้ยเงินฝากแล้ว ถ้าให้เงินเฉลี่ยคืนอีก ก็จะถูกกลายเป็นได้รับประโยชน์ 2 ทาง อีกทั้งสมาชิกผู้กู้เงินก็อาจประท้วงสหกรณ์ก็ได้ ที่ให้เงินเฉลี่ยคืนแก่ผู้ฝากเงินแทนที่จะมาเพิ่มเป็นเงินเฉลี่ยคืนในด้านเงินกู้ให้ดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำลงไปอีกเป็นการช่วยบรรเทาทุกข์ระทมของคนเป็นหนี้ก็มีคนเขาปรารถกันด้วยความเห็นเป็นอย่างงั้น

แต่ผมเห็นว่าอย่างงี้ครับ ถ้าเราจะพิจารณาด้วยความเป็นธรรมและยึดมั่นหลักการของสหกรณ์แล้ว ก็จะพบว่า การจ่ายเงินเฉลี่ยคืนนั้น ถือเป็นหลักการจ่ายให้แก่ผู้ที่มีการทำธุรกรรมเกี่ยวข้องกับธุรกิจของสหกรณ์ เช่น การกู้เงินจากสหกรณ์ การซื้อสินค้าจากสหกรณ์ เป็นต้น ในแง่นี้เราจะพบว่า เงินฝากจากสมาชิกที่นำเงินมาฝากไว้กับสหกรณ์ ก็เสมือนหนึ่งเป็นการขอใช้บริการธุรกรรมของสหกรณ์ ดังนั้น จึงชอบที่จะได้รับการคำนวณเงินเฉลี่ยคืนด้วย มิฉะนั้นแล้ว เรามิเลือกที่รักมักที่ชัง หรือ ที่จ่ายเงินเฉลี่ยคืนแก่ผู้กู้เงิน แต่ผู้ฝากเงินกับสหกรณ์ไม่ให้ความเป็น

ธรรม

เหตุผลของการที่สมควรพิจารณาจ่ายเงินเฉลี่ยคืนเงินฝากให้แก่ผู้ฝากเงินกับสหกรณ์ ก็ยังมีข้อสนับสนุนอีกหลายประการ กล่าวคือ มองดูผิวเผินและฉาบฉวย ก็จะเข้าใจว่า ผู้ฝากเงินกับสหกรณ์ได้รับการดูแลด้วยค่าตอบแทนที่คุ้มค่าคือดอกเบี้ยแล้ว จึงไม่ควรมียกยติจะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนอื่นใดซ้ำซ้อนอีก แต่ถ้าอภิปรายในแง่นี้ ก็ต้องมองว่าผู้กู้ได้ดอกเบี้ยต่ำแล้วก็ไม่ควรได้ผลตอบแทนจากเงินเฉลี่ยคืนอีก

ถ้าจะบอกว่าสหกรณ์ได้กำไรก็เพราะอาจคิดดอกเบี้ยจากผู้กู้แพงเกินไป จึงควรคืนเงินเฉลี่ยคืนให้ ทำนองเดียวกันก็อาจพูดได้ว่าผู้ฝากอาจได้รับดอกเบี้ยต่ำจนเกินไปทำให้สหกรณ์มีกำไรจึงต้องจัดเงินเฉลี่ยคืนให้บ้าง

ถ้ามีเงินเฉลี่ยคืนผู้ฝากบ้าง สมาชิกผู้กู้จะประท้วงหรือไม่ก็ตอบได้ทันทีว่า “ไม่” เพราะเมื่อผู้กู้ได้ผลตอบแทนเงินกู้โดยมีเฉลี่ยคืนผู้ฝากก็น่าจะได้รับดอกเบี้ยเพิ่มเป็นเงินเฉลี่ยคืนจากกำไรเช่นกัน

ผู้กู้เองก็ได้รับอานิสงส์ในการประหยัดค่าใช้จ่ายจากค่าธรรมเนียมการจัดกู้ ภาษีเงินกู้ ความง่าย เร็ว สะดวก ซึ่งถ้าจะว่ากันไปแล้วก็

เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายไม่น้อย จึงคิดว่าผู้กู้ไม่น่าจะคัดค้านถ้าสมาชิกผู้ฝากเงิน และเอาเงินฝากมาให้ผู้กู้จะได้เฉลี่ยคืน

ตอบสนองหลักพื้นฐานของสหกรณ์ที่ว่าถ้าสมาชิกทำธุรกรรมกับสหกรณ์ก็จะได้รับเงินเฉลี่ยคืน กรณีนี้ผู้ฝากเงินก็เป็นผู้ทำธุรกรรมร่วมกับสหกรณ์ดูเดียวกับผู้กู้ เพียงแต่เป็นธุรกรรมคนละแบบเท่านั้น การที่มีเงินเฉลี่ยคืนผู้ฝากเงินจะทำให้ผู้ฝากได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้น เช่น การจงใจให้เกิดการออมซึ่งเป็นผลดีต่อสมาชิกในขณะที่เงินเฉลี่ยคืนเงินกู้จะทำให้ดอกเบี้ยต่ำผู้กู้รู้สึกถึงดอกเบี้ยถูกทำให้เกิดการใช้จ่ายที่มีความระมัดระวังน้อยลงเป็นผลร้ายกับสมาชิก

ในเดือนสิงหาคม 2555 การคุ้มครองเงินฝากของประชาชนจะลดลงมาเหลือเพียงรายละ 1,000,000 บาทเท่านั้น เงินฝากส่วนหนึ่งจากธนาคารพาณิชย์จะเคลื่อนย้ายมาสู่สหกรณ์ ถ้าสหกรณ์ไม่ป้องกันการไหลบ่าของเงินจะเป็นภาระในการบริหารการเงินอย่างมากแต่ถ้าสหกรณ์กำหนดดอกเบี้ยเงินฝากไว้ต่ำมากๆ เงินฝากก็จะชะลอตัวลง แต่ชดเชย ด้วยกลยุทธ์เฉลี่ยคืนในภายหลังจะทำให้การบริหารการเงินของสหกรณ์

มีความสะดวก คล่องตัวยิ่งขึ้น

สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย จำกัด เคยเป็นสหกรณ์แรกในประเทศไทยที่มีเงินเฉลี่ยคืนผู้ฝากเงิน แต่ภายหลังทางราชการได้ขอให้ยกเลิกไปโดย อ้างว่าเป็นการไม่สมควรเพราะไม่มีใครเขาทำกัน ซึ่งไม่น่าจะเป็นเหตุผลที่มีน้ำหนักนัก

การจ่ายเงินเฉลี่ยคืนผู้ฝากเท่ากับสหกรณ์มีเครื่องมืออีกชิ้นหนึ่งที่สามารถนำมาใช้เพื่อการกำกับปริมาณเงินฝากของสหกรณ์

การมีเงินเฉลี่ยคืนผู้ฝากจะช่วยให้สหกรณ์สามารถมีช่องทางในการชะลอ หรือยับยั้งการจ่ายเงินเฉลี่ยคืนมากเกินไปจนสมควร

การปรับปริมาณเงินของสหกรณ์โดยมีเงินเฉลี่ยคืนผู้ฝากจะช่วยให้สหกรณ์สามารถลดค่าใช้จ่ายในการบริหารเงิน หรือบริหารสภาพคล่องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การมีเงินเฉลี่ยคืนผู้ฝากจะเป็นกลยุทธ์อันแยบยลในการที่จะช่วยให้สหกรณ์ไม่จำเป็นต้องปรับแก้อัตราดอกเบี้ยระหว่างปีบ่อย ๆ

การมีเงินเฉลี่ยคืนแก่ผู้ฝากเงินจะตอบสนองหลักธรรมาภิบาลอย่างเป็นรูปธรรมโดยเฉพาะในแง่ของการตอบสนองหลัก “การมีส่วนร่วม” ในกิจกรรมของสหกรณ์

มองในด้านการบริหารการเงินหากสหกรณ์มีการจ่ายเงินเฉลี่ยคืนแก่ผู้ฝากเงินก็จะเป็นการชดเชยค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) ถ้าจะอ้างว่าสหกรณ์มีเงินเฉลี่ยคืนเพื่อช่วยผู้กู้เงินก็จะต้องพิจารณาช่วยผู้ฝากเงินให้สมดุลด้วยเช่นกัน เป็นการช่วยลดช่องว่างของ NIM (Net Interest Margin) ระหว่างเงินฝากกับเงินกู้ให้แคบลงและสะท้อนความเป็นจริงมากขึ้น

ทุกวันนี้หลักการพื้นฐานของสหกรณ์กำลังถูกดัดแปลงให้ผันแปรเปลี่ยนแปลงไปจากแนวเดิมเป็นอันมาก และนับวันก็จะหันเหห่างเหินไกลออกไปจากจุดเดิมมากขึ้นทุกที ถ้าเราไม่ช่วยกันจุดรั้งประคองให้หันกลับมาสู่แนวทางที่ถูกดัดตั้งเดิมแล้วหลักการสหกรณ์ก็จะกลายเป็นแบบจำลองใหม่ที่เราไม่คุ้นเคยอีก

ต่อไป ดังหลักที่ว่า

BACK TO BASIS AND BASE ON PRINCIPLES

จะต้องได้รับการธำรงไว้ให้มั่นคง Back to basis คือให้หันกลับมาพิจารณา ความเป็นสังขธรรมแก่นแท้ดั้งเดิม แห่งเจตนารมณ์ของปรัชญาสหกรณ์ ในกรณีของเฉลี่ยคืนเงินฝากก็หมายถึงหลักของการที่สมาชิกผู้ใดทำธุรกรรมอะไรกับสหกรณ์ก็ตาม ก็สมควรจะต้องได้รับการดูแลจัดสรรคืนผลกำไรให้ในตอนจัดสรรกำไรประจำปี เมื่อวันปิดบัญชีสิ้นปีการเงิน

BASE ON PRINCIPLES

ก็หมายถึงเงินเฉลี่ยคืนที่จะจัดสรรให้กับสมาชิกผู้ทำธุรกรรมกับสหกรณ์ ก็จึงสมควรจะต้องมีเงินเฉลี่ยคืนให้กับผู้ฝากเงินและผู้กู้เงินด้วย

พบว่าอย่างไร คุณว่ายังงักรับ